

Ткалич Максим Олегович,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

Толмачевська Юлія Олегівна,
аспірантка кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

СПОРТ І ВІЙНА: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Підступний напад російської федерації на Україну 24 лютого 2022 року ознаменував початок найтрагічнішої сторінки сучасної історії нашої держави. Цей день розділив життя українців на «до» та «після», докорінно змінивши долю мільйонів наших співвітчизників. Втім, незважаючи на жакливі обставини, наш народ дає гідну відсіч загарбникам і робить все можливе для збереження економіки країни. Сучасний спорт також є важливою сферою суспільного життя країни і потужним сектором економіки. Від початку російської агресії тисячі спортсменів стали на захист України зі зброєю в руках, при цьому інші відстоюють честь нашої країни на міжнародній арені.

Усвідомлюючи надзвичайну важливість перемог України не тільки на полі бою, а й на будь-яких інших майданчиках, держава сприяє виступам українських спортсменів на міжнародних змаганнях. Наприклад, спортсменам дозволено покидати територію України на період проведення змагань або підготовки до них. Зокрема, Правила перетинання кордону громадянами України, затверджені постановою КМУ № 57 від 03.03.1995 р. у п. 2-11 передбачають наступне: у разі введення в Україні воєнного стану пропуск спортсменів, які включені до складу національних збірних команд України з олімпійських, неолімпійських видів спорту та видів спорту осіб з інвалідністю; тренерів із складу національних збірних команд України, які забезпечують підготовку спортсменів, включених до складу національних збірних команд України з олімпійських, неолімпійських видів спорту та видів спорту осіб з інвалідністю; спортивних суддів та інших фахівців, що забезпечують, зокрема, організаційне, науково-методичне, медичне супроводження, антидопінговий контроль тощо підготовки спортсменів, які включені до складу національних збірних команд України з олімпійських, неолімпійських видів спорту та видів спорту осіб з

інвалідністю, через державний кордон здійснюється уповноваженими службовими особами Держприкордонслужби за умови виконання правил перетину державного кордону України та наявності підтвердних документів щодо участі в офіційних міжнародних спортивних змаганнях та навчально-тренувальних зборах, що проводяться за кордоном.

Підтвердними документами є рішення Мінмолодьспорту щодо включення до складу учасників спортивного заходу.

Спортсмени та інші особи, перелічені в постанові КМУ, можуть безперервно перебувати за кордоном не більше 30 календарних днів з дня перетину державного кордону, але не менше строку проведення заходу, визначеного в Єдиному календарному плані фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на відповідний рік. Строк перебування за кордоном може бути збільшений у разі, коли зазначені особи братимуть участь в іншому спортивному заході в іншій країні, визначеній Єдиним календарним планом фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на відповідний рік, який починається протягом 10 робочих днів з дня завершення попереднього спортивного заходу.

У разі непідтвердження мети поїздки уповноважені службові особи Держприкордонслужби відмовляють у перетинанні державного кордону.

Слід зазначити, що важливою складовою боротьби з агресором є обмеження участі спортсменів і спортивних команд з російської федерації у міжнародних змаганнях і позбавлення членства в міжнародних спортивних організаціях. Зокрема, станом на травень 2022 року на суб'єктів спорту з рф і білорусі накладено 125 спортивних санкцій. Зокрема, в галузі олімпійських видів спорту проти росіян та білорусів запроваджено 43 санкції, неолімпійських видів спорту – 68 санкцій, паралімпійських – 12 санкцій, а також 2 спільні санкції для олімпійських та неолімпійських видів спорту. Серед найбільш відчутних – заборона брати участь у Всесвітніх іграх 2022 року, які відбудуться 7-17 липня у Бірмінгемі (США).

Також Міжнародний паралімпійський комітет відсторонив спортсменів паралімпійських комітетів РФ та РБ від зимових Паралімпійських ігор у Пекіні та ухвалив рішення не допускати збірні команди цих країн до участі у 10 паралімпійських видах спорту. Крім того, російські та білоруські збірні усунено від участі у XXIV літніх Дефлімпійських іграх, що відбувалися в Кашіас-Ду-Сулі (Бразилія).

Санкції також запровадили Європейська спортивна організація глухих (EDSO), Міжнародна федерація баскетболу (FIBA), Міжнародна федерація тенісу (ITF), Міжнародна федерація карате (WKF), Міжнародна федерація таеквондо (ITF), Міжнародна федерація дзюдо, UEFA та інші.

За твердженням міністра молоді та спорту України Вадима Гутцайта, «за дорученням і в координації з Офісом президента України Мінспорту працює над посиленням санкційного тиску на країни, які здійснюють повномасштабну збройну агресію проти України. Наша мета – повна ізоляція росіян та білорусів від світового спорту вищих досягнень, допоки не буде відновлена територіальна цілісність України та не будуть відшкодовані всі завдані ними збитки» [2].

Отже, спорт відіграє важливу роль, як соціо-культурний чинник, який активно використовується в організації спротиву російській агресії в широкому контексті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України: Постанова КМУ від 27 січня 1995 р. N 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-95-%D0%BF#Text>
2. Проти Росії та Білорусі запроваджено вже 125 спортивних санкцій – Гутцайт. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/sport/836121.html>

Токарева Віра Олександрівна,

кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія»

ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ ВОЄННИХ ДІЙ

Нагальним питанням є страхування ризиків воєнних дій, яке є високо збитковим та специфічним видом страхування через те, що не всі страхові компанії здатні забезпечувати покриття таких непередбачуваних ризиків. Історично страхування воєнних ризиків набуло поширення у Великобританії, через географічне розташування та історичну традицію перебування у стані війни з різними державами.